


Бекітемін: 
Мектеп директоры:
Н. Ж. Таушанова

«Өнердің көзі халықта»

терме үйірмесі

Үйірме жетекшісі: Қожасаев Серік Бөрібайұлы

Түсінік хат

Екі ішектің бірін қатты,
Бірін сәл - сәл кем бұра.
Қазақ – нағыз қазақ емес,
Нағыз қазақ – домбыра.

(Қ.Мырзағалиев)

Бүгінгі таңда қазақ халқының ұлттық – мәдени қайта өркендеуі жағдайында жеткіншек ұрпақты жан жақты жеке тұлға ретінде тәрбиелеудің заңды қажеттілігі арта түсуде.

Домбыра – ерте заманнан бері халқымызбен бірге жасасып келе жатқан, оның рухани жан серігіне айналған музыкалық аспаптардың бірі. Сондықтан домбыра үйренуде оқушының бойында икем, талпыныс, сабырлық және төзімділік болуы керек. Домбыра үйірмесінде оқушы домбыра аспабының қыр сырын ұғынып, домбыра үйренеді.

Үйірме оқушыларды ұлттық өнерге баулу мақсатында ұйымдастырылып отыр. Оған домбыра аспабына қызығушылық танытқан, оны үйренуге ынталы, 4 – 9 сыныптардың оқушылары тартылды. Үйірменің балаларға берері көп. Оларға ұлттық аспаптар туралы мағлұматтар беріліп, домбыра аспабының құрылысы түсіндіріледі. Домбыраны қалай ұстау, домбыра тартқанда қалай отыру керектігі үйретіледі. Домбыраның құлақ күйін келтіру, домбыра қағыстарын үйренуге назар аударылады. Аспаптың тарту техникасына көп көңіл бөлінеді. Үйірмеде топтық, жұптық және жеке оқушылармен жұмыстар жүргізіледі. Халық термелері үйретіледі.

Үйірменің мақсаты: Домбыра аспабын ұлттық тәрбие құралы ретінде кеңінен қолдана отырып, аспапқа деген қызығушылығын арттырып, оқушыны домбырада ойнауға үйрету.

Міндеті:

- Ұлттық аспап – домбыраның құрылысымен танысу;
- Домбырамен терме тартып, ән айтып үйрену;
- Домбыраны нақышына келтіріп орындау;
- Ұлттық дәстүр мен салт – сана тағылымын жас жеткіншек бойына сіңіру;
- Ұлт өнеріне деген қызығушылық пен сүйіспеншілігін арттыру;

Күтілетін нәтиже: қазіргі заман талабына сай домбыра аспабын жақсы деңгейде меңгерген, халықтық музыка тарихынан хабардар, эстетикалық тәрбиелі, дүниетанымы жоғары, жан - жақты қалыптасқан бәсекеге қабілетті жеке тұлға даярлау.

2022 – 2023 оқу жылына арналған жұмыс жоспары

| P/C | Өтілетін тақырыбы | Сағат саны | Күні |
|-----|---|------------|-------|
| 1 | Дәстүрлі ән – жыр терме үйірмесіне ынталы оқушыларды қабылдау | 2 | 7.09 |
| 2 | Білім алушыларды икеміне қарай екі топқа бөлу | 2 | 9.09 |
| 3 | Домбыра ұстау мәнері | 2 | 12.09 |
| 4 | Қағып алу | 2 | 14.09 |
| 5 | Жоғары, төмен қағыс | 2 | 16.09 |
| 6 | Орындыққа отыру әдісі | 2 | 19.09 |
| 7 | «Тойға шашу» | 2 | 21.09 |
| 8 | Сөзін жаттау | 2 | 23.09 |
| 9 | Домбыраға салып ойнау | 2 | 26.09 |
| 10 | Айтылу мәнері | 2 | 28.09 |
| 11 | Мақамын үйрену | 2 | 30.09 |
| 12 | Домбыра құрылысымен танысу | 2 | 3.10 |
| 13 | Домбыраның шығу тарихы | 2 | 5.10 |
| 14 | «Ару Ана» | 2 | 7.10 |
| 15 | Сөзін жаттау | 2 | 10.10 |
| 16 | Мақамын үйрену | 2 | 12.10 |
| 17 | Домбыраға салып орындау | 2 | 14.10 |
| 18 | Қағысын үйрену | 2 | 17.10 |
| 19 | «Ақ қошақан» | 2 | 19.10 |
| 20 | Сөзін жаттау | 2 | 21.10 |
| 21 | Мақамын үйрену | 2 | 24.10 |
| 22 | Айтылу мәнері | 2 | 26.10 |
| 23 | «Желтоқсан желі» | 2 | 28.10 |
| 24 | Сөзін жаттау | 2 | 2.11 |
| 25 | Қағысын үйрену | 2 | 4.11 |
| 26 | Домбыраға салып орындау | 2 | 7.11 |
| 27 | Өткен тақырыпқа шолу | 2 | 9.11 |
| 28 | Халық әндері | 2 | 11.11 |
| 29 | Халық әні «Қалау Ләйлім» | 2 | 14.11 |
| 30 | Сөзін жаттау | 2 | 16.11 |
| 31 | Домбырада айту | 2 | 18.11 |
| 32 | Айтылу мәнері | 2 | 21.11 |
| 33 | Қағысын үйрену | 2 | 23.11 |
| 34 | Сахна мәдениеті | 2 | 25.11 |
| 35 | Қайталау | 2 | 28.11 |
| 36 | Өткен тақырыпқа шолу | 2 | 30.11 |

| P/C | Өтілетін тақырыбы | Сағат саны | Күні |
|-----|--|------------|-------|
| 37 | Халық әні: «Акерке» | 3 | 2.12 |
| 38 | Домбырада айту Сөзін жаттау | 3 | 5.12 |
| 39 | Жыр терме өнеріне кіріспе | 3 | 7.12 |
| 40 | Халық әні: «Ақ Айша» әннің сөзін жаттау | 3 | 9.12 |
| 41 | Домбыраға салып орындау | 3 | 12.12 |
| 42 | Б.Тәжібаев «Туған жер» | 3 | 13.12 |
| 43 | Сөзін жаттау Айтылу мәнері | 3 | 16.12 |
| 44 | Домбыраға салып мақамымен айту | 3 | 19.12 |
| 45 | Домбыраға қосып тартып дауысты үйлестіре орындау | 3 | 21.12 |
| 46 | Домбыра бұрау арқылы дауысты қою Тіл тазалығы | 3 | 23.12 |
| 47 | Халық әні: «Ай ай бөпем» әнін үйрену | 3 | 25.12 |
| 48 | Домбыраға салып орындау | 3 | 28.12 |
| 49 | Сөзін толық жаттау | 3 | 4.01 |
| 50 | Ақан Сері «Балқадіша» | 3 | 6.01 |
| 51 | Айтылу мәнері | 3 | 9.01 |
| 52 | Домбыраға салып орындау | 3 | 11.01 |
| 53 | Ғ.Құрманғалиев «Сүйген жар» | 3 | 13.01 |
| 54 | Сөзін жаттау | 3 | 16.01 |
| 55 | Домбыраға қосылып орындау | 3 | 18.01 |
| 56 | М.Мақатаев «Есіңе мені алғайсың» | 3 | 20.01 |
| 57 | Сөзін толық жаттау | 3 | 23.01 |
| 58 | Домбыраға қосылып айту Айтылу мәнері | 3 | 25.01 |
| 59 | Халық әні: «Әдемі қыз» | 3 | 27.01 |
| 60 | Мақамын үйрену | 3 | 30.01 |
| 61 | Домбыраға салып орындау | 3 | 4.02 |
| 62 | Халық әні: «Бипыл» | 3 | 8.02 |
| 63 | Домбыраға салып орындау | 3 | 6.02 |
| 64 | Сөзін толық жаттау Айтылу мәнері | 3 | 8.02 |
| 65 | Халық әні: «Тобылға сай» | 3 | 10.02 |
| 66 | Мақамын үйрену Домбырада орындау | 3 | 13.02 |
| 67 | Өткен тақырыпқа шолу. Қайталау | 3 | 15.02 |
| 68 | Халық әні: «Ақкербез» | 3 | 17.02 |
| 69 | Орындау мәнері Сөзін жаттау | 3 | 20.02 |
| 70 | Қағыс меңгеру | 3 | 22.02 |
| 71 | Домбыраға қосып айту | 3 | 25.02 |


| P/C | Өтілетін тақырыбы | Сағат саны | Күні |
|-----|---|------------|-------|
| 73 | «Тәуелсіз ел» | 3 | 1.03 |
| 74 | Терме сөзін жаттау | 3 | 3.03 |
| 75 | Домбыраға салып орындау | 3 | 6.03 |
| 76 | Кенен Әзірбаев «Танырсың» Сөзін жаттау | 3 | 10.03 |
| 77 | Таңырсың термесін домбыраға салып көрсету | 3 | 13.03 |
| 78 | Терменің сазын үйрету | 3 | 15.03 |
| 79 | Кердері Әбубәкір «Насихат» Сөзін жаттау | 3 | 17.03 |
| 80 | Насихат домбыраға салып көрсету | 3 | 20.03 |
| 81 | Терменің мақамын үйрету | 3 | 22.03 |
| 82 | Халық әні: «Ақ Айша» Үн таспадан түп нұсқасын тыңдау | 3 | 24.03 |
| 83 | Әннің сөзін домбыраға салып үйрену | 3 | 27.03 |
| 84 | Ақ Айша халық әнінің сөзін жаттау | 3 | 29.03 |
| 85 | Н.Байғанин «Еңбек туралы жыр» | 3 | 3.04 |
| 86 | Жырдың сөзін жаттау | 3 | 5.04 |
| 87 | Жырдың мақамын үйрену | 3 | 7.04 |
| 88 | Жырды домбыраға салып орындау | 3 | 10.04 |
| 89 | Ғ.Құрманғалиев «Сәлем» | 3 | 12.04 |
| 90 | Сәлем сөзін жаттау | 3 | 14.04 |
| 91 | Сәлем мақамын үйрену | 3 | 17.04 |
| 92 | Сәлем домбыраға салып үйрену | 3 | 19.04 |
| 93 | Наурызбек жыраудың «Толғау толғауда толғау сөзі бар» | 3 | 21.04 |
| 94 | Толғауды сөзін жаттау | 3 | 24.04 |
| 95 | Мақамын үйрену | 3 | 26.04 |
| 96 | Толғауды домбыраға салып орындау | 3 | 28.04 |
| 97 | Кердері Әбубәкір «Ауырып жатқанда айттың жыр» | 3 | 3.05 |
| 98 | Сөзін жаттау | 3 | 5.05 |
| 99 | Айтылу мәнері | 3 | 8.05 |
| 100 | Домбыраға салып орындау | 3 | 10.05 |
| 101 | Шернияздың термесі «Сөз сөйлейін бөлмелеп» | 3 | 12.05 |
| 102 | Терме сөзін жаттау | 3 | 15.05 |
| 103 | Мақамын үйрену | 3 | 17.05 |
| 104 | Домбыраға салып орындау | 3 | 19.05 |
| 105 | «Ана өсиеті» | 3 | 22.05 |
| 106 | Терме мақамын үйрену | 3 | 24.05 |
| 107 | Терменің айтылу мәнері | 3 | 26.05 |
| 108 | Домбыраға салып орындау | 3 | 29.05 |

Терме үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі

| № | Аты - жөні | Сыныбы |
|----|-------------------------|--------|
| 1 | Әтеміс Нұрқожа | 3 |
| 2 | Әтеміс Нұрзат | 4 |
| 3 | Сәндібекбаева Әйменже | 2 |
| 4 | Сисенбаева Ұлдәлем | 8 |
| 5 | Сисенбаева Ақтілек | 9 |
| 6 | Орауғашев Ақдәлім | 9 |
| 7 | Шаймерденова Әйманжан | 8 |
| 8 | Нұрберген Ұнабат | 6 |
| 9 | Бақытқожа Әміел | 6 |
| 10 | Әйсін Зәйтәр | 1 |
| 11 | Мәтжан Әнілік | 6 |
| 12 | Құттымұратова Қатжаншыл | 6 |
| 13 | Үзөкбаева Мәнабат | 6 |
| 14 | Сәлігул Әмангүл | 6 |
| 15 | Әлімді Әселғарна | 6 |
| 16 | Сисенбаева Викера | 7 |
| 17 | Хашат Әйдана | 7 |
| 18 | Асқарғашева Мәлдір | 6 |
| 19 | Сисенбаева Әлінарға | 6 |
| 20 | Қуаныш Нұрасыл | 2 |
| 21 | Әйсін Әйсін | 6 |
| 22 | Рәсімжан Әліжан | 6 |

Терме үйірмесінің сабақ кестесі

| | |
|----------|------------------------|
| Дүйсенбі | Терме 15 ⁰⁰ |
| Сейсенбі | |
| Сәрсенбі | Терме 15 ⁰⁰ |
| Бейсенбі | |
| Жұма | Терме 15 ⁰⁰ |
| Сенбі | |

Бекітемін: 
Мектеп директоры:

«Өнердің көзі халықта»

терме үйірмесі

Үйірме жетекшісі: Қожасаев Серік Бөрібайұлы

Түсінік хат

Екі ішектің бірін қатты,
Бірін сәл - сәл кем бұра.
Қазақ – нағыз қазақ емес,
Нағыз қазақ – домбыра.

(Қ.Мырзағалиев)

Бүгінгі таңда қазақ халқының ұлттық – мәдени қайта өркендеуі жағдайында жеткіншек ұрпақты жан жақты жеке тұлға ретінде тәрбиелеудің заңды қажеттілігі арта түсуде.

Домбыра – ерте заманнан бері халқымызбен бірге жасасып келе жатқан, оның рухани жан серігіне айналған музыкалық аспаптардың бірі. Сондықтан домбыра үйренуде оқушының бойында икем, талпыныс, сабырлық және төзімділік болуы керек. Домбыра үйірмесінде оқушы домбыра аспабының қыр сырын ұғынып, домбыра үйренеді.

Үйірме оқушыларды ұлттық өнерге баулу мақсатында ұйымдастырылып отыр. Оған домбыра аспабына қызығушылық танытқан, оны үйренуге ынталы, 4 – 9 сыныптардың оқушылары тартылды. Үйірменің балаларға берері көп. Оларға ұлттық аспаптар туралы мағлұматтар беріліп, домбыра аспабының құрылысы түсіндіріледі. Домбыраны қалай ұстау, домбыра тартқанда қалай отыру керектігі үйретіледі. Домбыраның құлақ күйін келтіру, домбыра қағыстарын үйренуге назар аударылады. Аспаптың тарту техникасына көп көңіл бөлінеді. Үйірмеде топтық, жұптық және жеке оқушылармен жұмыстар жүргізіледі. Халық термелері үйретіледі.

Үйірменің мақсаты: Домбыра аспабын ұлттық тәрбие құралы ретінде кеңінен қолдана отырып, аспапқа деген қызығушылығын арттырып, оқушыны домбырада ойнауға үйрету.

Міндеті:


- Ұлттық аспап – домбыраның құрылысымен танысу;
- Домбырамен терме тартып, ән айтып үйрену;
- Домбыраны нақышына келтіріп орындау;
- Ұлттық дәстүр мен салт – сана тағылымын жас жеткіншек бойына сіңіру;
- Ұлт өнеріне деген қызығушылық пен сүйіспеншілігін арттыру;

Күтілетін нәтиже: қазіргі заман талабына сай домбыра аспабын жақсы деңгейде меңгерген, халықтық музыка тарихынан хабардар, эстетикалық тәрбиелі, дүниетанымы жоғары, жан - жақты қалыптасқан бәсекеге қабілетті жеке тұлға даярлау.

2022 – 2023 оқу жылына арналған жұмыс жоспары

| R/C | Өтілетін тақырыбы | Сағат саны | Айы,Күні |
|-----|---|------------|----------|
| 1 | Дәстүрлі ән, жыр, терме үйірмесіне ынталы оқушыларды қабылдау | 2 | 7.09 |
| 2 | Білім алушыны икеміне қарай екі топқа бөлу | 2 | 9.09 |
| 3 | Домбыра ұстау мәнері | 2 | 14.09 |
| 4 | Орындыққа отыру тәсілі | 2 | 16.09 |
| 5 | «Тәуелсіз ел» | 2 | 21.09 |
| 6 | Домбырада ойнау | 2 | 23.09 |
| 7 | Айтылу мәнері | 2 | 28.09 |
| 8 | Сөзін жаттау | 2 | 30.09 |
| 9 | Қағысын үйрену | 2 | 5.10 |
| 10 | «Насихат» К.Әубәкір терме | 2 | 7.10 |
| 11 | Домбырада ойнау | 2 | 12.10 |
| 12 | Айтылу мәнері | 2 | 14.10 |
| 13 | Сөзін жаттау | 2 | 19.10 |
| 14 | Домбыраға қосып орындау | 2 | 21.10 |
| 15 | «Ақ Айша» Халық әні | 2 | 26.10 |
| 16 | Мақамын үйрену | 2 | 28.10 |
| 17 | Домбырада ойнау | 2 | 2.11 |
| 18 | Сөзін жаттау | 2 | 4.11 |
| 19 | Қағысын үйрену | 2 | 9.11 |
| 20 | Ғ.Құрманғалиев «Сәлем» | 2 | 11.11 |
| 21 | Домбырада ойнау | 2 | 16.11 |
| 22 | Айтылу мәнері | 2 | 18.11 |
| 23 | Сөзін жаттау | 2 | 23.11 |
| 24 | Қағысын үйрену | 2 | 25.11 |
| 25 | Халық әні «Ақерке» | 2 | 30.11 |
| 26 | Айтылу мәнері | 2 | 2.12 |
| 27 | Сөзін жаттау | 2 | 7.12 |
| 28 | Домбырада ойнау | 2 | 9.12 |
| 29 | Қағысын үйрену | 2 | 14.12 |
| 30 | Ақан Сері «Балқадіша» | 2 | 16.12 |
| 31 | Домбырада ойнау | 2 | 21.12 |
| 32 | Айтылу мәнері | 2 | 23.12 |
| 33 | Сөзін жаттау | 2 | 28.12 |
| 34 | Қағысын үйрену | 2 | 30.12 |
| 35 | Ғ.Құрманғалиев | 2 | 4.01 |
| 36 | «Сүйген жан» | 2 | |

| | | | |
|----|----------------------------------|---|-------|
| 37 | Домбырада ойнау | 2 | 11.01 |
| 38 | Айтылу мәнері | 2 | 13.01 |
| 39 | Сөзін жаттау | 2 | 18.01 |
| 40 | Қағысын үйрену | 2 | 20.01 |
| 41 | «Қыз сыны» | 2 | 25.01 |
| 42 | Домбырада ойнау | 2 | 27.01 |
| 43 | Айтылу мәнері | 2 | 28.02 |
| 44 | Сөзін жаттау | 2 | 3.02 |
| 45 | Өткенді қайталау | 2 | 8.02 |
| 46 | М.Мақатаев «Есіме мені алғайсың» | 2 | 10.02 |
| 47 | Домбырада ойнау | 2 | 15.02 |
| 48 | Айтылу мәнері | 2 | 17.02 |
| 49 | Сөзін жаттау | 2 | 22.02 |
| 50 | Қағысын үйрену | 2 | 24.02 |
| 51 | Халық әні «Тобылғы сай» | 2 | 1.03 |
| 52 | Домбырада ойнау | 2 | 3.03 |
| 53 | Айтылу мәнері | 2 | 8.03 |
| 54 | Сөзін жаттау | 2 | 10.03 |
| 55 | Наурызбек жыраудың толғауы | 2 | 15.03 |
| 56 | Домбырада ойнау | 2 | 17.03 |
| 57 | Қағысын үйрену | 2 | 22.03 |
| 58 | Айтылу мәнері | 2 | 24.03 |
| 59 | Сөзін жаттау | 2 | 29.03 |
| 60 | Ана өсиеті | 2 | 31.03 |
| 61 | Терменің айтылу мәнері | 2 | 5.04 |
| 62 | Терме мақамын үйрену | 2 | 7.04 |
| 63 | Домбырада ойнау | 2 | 12.04 |
| 64 | Сөзін жаттау | 2 | 14.04 |
| 65 | «Сөз сөйлейін бөлмелеп» Шернияз | 2 | 19.04 |
| 66 | Домбырада ойнау | 2 | 21.04 |
| 67 | Айтылу мәнері | 2 | 26.04 |
| 68 | Қағысын үйрену | 2 | 28.04 |
| 69 | Сөзін жаттау | 2 | 3.05 |
| 70 | Өткенді қайталау | 2 | 5.05 |
| 71 | Халық әні «Әдемі қыз» | 2 | 10.05 |
| 72 | Домбырада ойнау | 2 | 12.05 |
| 73 | Айтылу мәнері | 2 | 17.05 |
| 74 | Сөзін жаттау | 2 | 19.05 |
| 75 | Қағыс иірімдері | 2 | 24.05 |
| 76 | Жалпы қайталау | 2 | 26.05 |
| 77 | Қорытынды | 9 | 21.05 |

Бекітемін: 
Мектеп директоры:

«Өнердің көзі халықта» терме үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі

| № | Аты - жөні | Жасы | Сыныбы |
|----|------------------------|------|--------|
| 1 | Рысқалиев Аманжан | 13 | 8 |
| 2 | Жолдығалиева Мөлдір | 15 | 9 |
| 3 | Оразғалиева Акбота | 15 | 9 |
| 4 | Смағұл Амангүл | 11 | 6 |
| 5 | Бітімәлі Асылдана | 11 | 6 |
| 6 | Нұрберген Инабат | 11 | 6 |
| 7 | Құттымұратова Ханшайым | 11 | 6 |
| 8 | Сағынғалиева Ұлболсын | 14 | 8 |
| 9 | Сисенбаева Ақтілек | 15 | 9 |
| 10 | Сисенбаева Марина | 7 | 3 |
| 11 | Қуанышбаев Нұрасыл | 7 | 2 |
| 12 | Айсин Заңғар | 6 | 1 |
| 13 | Өтеміс Нұрқызы | 8 | 3 |
| 14 | Ұзақова Гүлзира | 13 | 10 |
| 15 | Тәженова Гүлерке | 13 | 10 |
| 16 | Шаймерденова Айкөркем | 13 | 10 |
| 17 | Жаксыкелдин Ілияс | 13 | 10 |
| 18 | Нұртай Айбибі | 6 | 1 |
| 19 | Мәтжан Еңлік | 11 | 6 |
| 20 | Мақсотқызы Жанерке | 10 | 1 |
| 21 | Меңгереева Нұрайым | 6 | 1 |
| 22 | Елеусіз Еркеназ | 6 | 1 |

| Барлығы | Ұлы | Қызы |
|---------|-----|------|
| 22 | 5 | 17 |
| 6 жас | 1 | 3 |
| 7 жас | 1 | - |
| 8 жас | - | 1 |
| 9 жас | - | - |
| 10 жас | - | 1 |
| 11 жас | 1 | 4 |
| 12 жас | - | - |
| 13 жас | 1 | 4 |
| 14 жас | - | 1 |
| 15 жас | - | 2 |

Үйірме жетекшісі: Қожасаев Серік Бөрібайұлы

Өнердің көзі халықта» терме үйірмесіне қатысатын №1 топ оқушылар тізімі

| № | Аты - жөні | Жасы | Сыныбы |
|----|--------------------|------|--------|
| 1 | Айсин Заңғар | 6 | 1 |
| 2 | Меңгереева Нұрайым | 6 | 1 |
| 3 | Елеусіз Еркеназ | 6 | 1 |
| 4 | Талғатқызы Аруна | 6 | 1 |
| 5 | Нұртай Айбибі | 6 | 1 |
| 6 | Қуанышбаев Нұрасыл | 7 | 2 |
| 7 | Сисенбаева Марина | 7 | 3 |
| 8 | Өтеміс Нұрқызы | 8 | 3 |
| 9 | Мәтжан Еңілік | 11 | 6 |
| 10 | Мақсотқызы Жанерке | 10 | 6 |

Үйірме жетекшісі: Қожасаев Серік Бөрібайұлы